



PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 009/17

KLAGER: Ola Hilmar Storli
ADRESSE: Gressvik
PUBLIKASJON: Fredriksstad Blad
PUBLISERINGSDATO: 27.12.2016
STOFFOMRÅDE: Politikk
SJANGER: Leserinnlegg, kommentarer
SØKERSTIKKORD: Tilsvarsretten, polemisk replikk
REGISTRERT: 17.01.2017
BEHANDLET I PFU: 28.02.2017
BEHANDLINGSTID: 41 dager
KLAGEGRUPPE: Privatperson
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Fredriksstad Blad publiserte **tirsdag 27. desember 2016 klokken 14:41** et debattinnlegg med tittelen «**FB-redaktøren nedvurderer integreringsutvalg**». Innlegget var skrevet av «**Ola Hilmar Storli, uavhengig vararepresentant til bystyret, Gressvik**», og ingressen var:

«Ola Hilmar Storli refererer fra en Facebook-debatt med FB-redaktør René Svendsen der Svendsen ikke så grunn til å skrive om et vedtak i Fredrikstads Mangfold- og integreringsråd. Storli spør: Kan virkelig en avisredaktør opptre så arrogant og nedsettende.»

Brødteksten startet slik:

«Fredrikstad er heldig som har to lokalaviser – på den måten skulle vi tro at innbyggerne i Fredrikstad fikk kjennskap til nyhetene og ble fortalt hva som skjer i det politiske liv, hvilke vedtak som fattes og hvordan byen styres. Men den gang ei. Jeg har på mine facebooksider «Glad i Fredrikstad» publisert et møtereferat fra siste møtet i Mangfold- og Integreringsråd hvor utvalget fattet et vedtak som sa at om nødvendig skulle en ta fra eldre og syke for å øke pengene til integrering gjennom satsing på skole- og sosialbudsjettet.

[...] Dette fant ikke redaktøren av Fredriksstad Blad interessant å skrive om i avisen, men han deltok mer enn gjerne i diskusjonen på Facebook hvor han skrev følgende om sin egen avis' beslutning om ikke å skrive noe om vedtaket [...]

«Det kan jo tenkes at vi i avisene har en litt annen tilnærming til dette enn deg. Du bruker denne saken politisk, vi vurderer om den har nyhetsverdi. Dette er et utvalg som skal jobbe for integrering, og som peker på at skolene bør styrkes, da de er vår kanskje viktigste integreringsarena. At de mener det om nødvendig skal prioriteres foran andre viktige oppgaver, er vel ikke spesielt oppsiktsvekkende, annet enn i kontekst av at politikere sjelden er ærlige på at noen må få mindre om andre skal få mer. Dersom det mot all formodning skulle bli slik at bystyret på et eller annet tidspunkt velger en slik prioritering med en slik begrunnelse, så kan jeg love at vi skal omtale det. For da får jo dette papiret en konsekvens. I dag er det bare et papir. Eller en spiker om du vil, som du koker suppe på.»

[...] Det redaktøren av Fredriksstad Blad egentlig skriver og som er mer enn oppsiktsvekkende, er nest siste setning: «I dag er det bare et papir». Redaktør Svendsen nedvurderer utvalgets rolle til ikke å ha noen betydning – de produserer bare papir uten betydning – hva slags stimulering til integrering og mangfold er det? Kan virkelig en avisredaktør opptre så arrogant og nedsettende. Hvordan oppleves dette av de innvandrerne som kanskje for første gang får en smak av demokrati – bare skriv og vedta hva dere vil – det er bare papir likevel. Jeg fatter ikke at redaktøren tør.»

I kommentarfeltet under artikkelen, ble det publisert en kommentar fra Lars Nilsen:

«Han har vel rett? Utvalget har ikke vedtaksrett men uttalelsesrett. Det er to forskjellige ting.»

Redaktør René Svendsen svarte følgende:

«Det stemmer, Lars Nilsen. Dette er en ikke-sak, med mindre man ønsker å slå politisk mynt på en litt klønete formulert innstilling. Og vedtaket fikk ingen konsekvens på budsjettprosessen i kommunen. Ola Storli burde ha viktigere ting å bruke sin tilmålte tid som lokalpolitiker på, enn slike populistiske utspill.»

Deretter kom det kommentarer fra Ove Virik Jørgensen:

«Det overrasker meg at René Svendsen i det minste ikke ser at Ola Storli har et poeng. Avisredaktører bør være for store til å være furtne.»

Ove Virik Jørgensen:

«Det lovpålagte eldrerådet i kommunene har også "kun" uttalerett. Men som politiker bør man så absolutt lytte til det som kommer fra erfarne mennesker som uttaler seg. Redaktører bruker sin lederspalte til å uttale seg. Er det de skriver "bare papir"?»

Redaktør René Svendsen svarte:

«Ove Virik Jørgensen; Ola Storli har ofte gode poeng. Men at dette er en opplagt avissak, er jeg fullstendig uenig med ham i. Det viste også med største tydelighet den dekningen Storli fikk overtalt Demokraten til å ha. Den rant ut i ingenting.»

Og igjen en kommentar fra Ove Virik Jørgensen:

«Hei René. Tar gjerne en debatt med deg om hva som er avissaker på et eller annet tidspunkt. Du verden hvor ofte jeg ser Jan-Ivar Nygaard får spalteplass på det jeg mener er ingenting. Kan hende FB burde bruke mindre tid på dette og mer tid på "de små ting" - som kan være viktige for lokalsamfunnet. Ønsker forøvrig René Svendsen og FB et riktig godt nytt år. Selv har jeg fått rikelig spalteplass i den gode lokalavisen de siste 35 årene - også når jeg har satt mindre pris på det.»

Før redaktøren René Svendsen avsluttet:

«Godt nytt år til deg også, Ove!»

Samme kveld, **tirsdag 27. desember kl 22.30**, delte René Svendsens leserinnlegget på sin egen Facebook-side, og med følgende oppdatering:

«**Lokalpolitiker Ola Hilmar Storli har kokt spikersuppe i julen.**»

Dagen etter, **onsdag 28. desember**, blir leserinnlegget publisert i papiravisen.

KLAGEN:

Klager er forfatteren av leserinnlegget, Ola Hilmar Storli.

Han skriver «Jeg klager inn både Fredriksstad Blad og Fredriksstad Blads redaktør for brudd på Vær Varsom-plakaten 4.15 fjerde punktum (eller siste setning) der det heter: "... Tilsvar og debattinnlegg skal ikke utstyres med redaksjonell, polemisk replikk." Jeg mener Fredriksstad Blad har brøt dette punktet i Vær Varsom-plakaten da redaktøren av Fredriksstad Blad angrep meg polemisk umiddelbart etter at mitt leserinnlegg var publisert i nettavisen. Publiseringsen bryter med følgende VVpl'er: 4.15»

Klager mener det ikke var noen forsinkelse i avisens svar og klager mener han umiddelbart ble møtte med polemisk replikk. Klager viser til flere tidligere PFU-uttalelser, og mener at en slik norm ikke kan endres fordi leserinnlegget ikke publiseres i en papiravis.

Videre vises det også til Redaktørplakaten, og det siteres: «Gjennom sitt medium skal redaktøren fremme en saklig og fri informasjons- og opinionsformidling. Redaktøren skal etterstrebe en journalistikk som gjør det klart for mottakeren hva som er reportasje og formidling av informasjon og fakta, og hva som er mediets egne meninger og vurderinger.»

Klager skriver: «Dette oppleves ikke gjort i dette tilfellet.»

Klagen gjelder også hvorvidt en redaktør kan dele debattinnlegget med det klager mener er polemiske angrep rettet mot ham på redaktørens egen Facebook-side.

TILSVARSRUNDEN:

Fredriksstad Blad (FB) mener avisen ikke har opptrådt i strid med god presseskikk.

Avisen beskriver det som skjedde på følgende måte:

«1. Den 12. desember publiserer uavhengig varamedlem av Bystyret i Fredrikstad, Ola Hilmar Storli, det opprinnelige innlegget om Mangfold- og integreringsrådet i Fredrikstad kommune, der han kritiserer byens media for å ikke skrive om et vedtak han synes er oppsiktsvekkende. Dette skjer på Storlis egen Facebook-side "Glad i Fredrikstad".

2. 18. og 19. desember svarer FBs redaktør både Ola Storli og en annen debattant i flere omganger i kommentartråden under Facebook-posten.

3. På formiddagen 27. desember sender Ola Hilmar Storli et innlegg til FB, der han omtaler sitt anliggende fra 12. desember, og gjengir deler av redaktørens svar fra kommentartråden.

4. Samme dag kl. 14.41 publiseres innlegget på f-b.no, og det rigges for publisering i papiravisen dagen etter.

5. Samme kveld kl. 22.25 svarer FBs redaktør på en av kommentarene som da har kommet på Storlis innlegg. (Gul merking 1 på vedlegg).

6. Dagen etter, 28. desember kl. 23.29, svarer redaktøren på en annen kommentar til innlegget. (Gul merking 2 på vedlegg).»

FB avviser at redaktørens to kommentarer under leserinnlegget skulle være polemiske replikker i strid med Vær Varsom-plakatens punkt 4.15. Det anføres at bestemmelsen i VVP 4.15 ikke innebærer et forbud mot polemiske replikker i seg selv, men regulerer tidspunktet for publisering av slike.

«VVP 4.15 oppstiller ingen bestemt frist for hvor lenge en redaksjon må vente med å kommentere et innlegg på nett for at kommentaren ikke skal rammes av forbudet mot polemisk hale. Antakelig må det bety at det må foretas en konkret helhetsvurdering, hvor det sentrale er hvorvidt redaksjonen har misbrukt fordelen av å kunne lese innlegget før det ble publisert på nett. I Storlis sak har Fredriksstad Blad ikke utnyttet et slikt «forsprang». Som det framgår av de to innleggene er disse ikke kommentarer til Storlis innlegg, men er kommentarer til andre kommentarer til innlegget. Den første kommentaren er for øvrig publisert nesten åtte timer etter innlegget, mens den andre kommentaren er publisert nesten et døgn og ni timer etter innlegget. [...] Fredriksstad Blads redaktør har ikke hatt mulighet til å forberede sine kommentarer til de andres kommentarer tidligere enn det andre lesere av nettavisen har hatt, og det kan derfor ikke foreligge et slikt misbruk av posisjonen som VVP 4.15 tar sikte på å hindre.»

Avisen avviser også at de to aktuelle kommentarene til andre debattdeltakeres kommentarer skulle være polemiske haler til Storlis innlegg.

Og til slutt: «For Storli var det en kjent del av ordningen med leserinnlegg på nett at andre lesere kunne kommentere hans innlegg. Hans klage til PFU innebærer at Storli mener at han skulle få et slags frikort ved at han skulle være vernet mot at redaktøren i Fredriksstad Blad - i motsetning til andre - skulle kunne slutte seg til debatten ved å kommentere andres kommentarer til Storlis innlegg. Noen slik rettighet følger ikke av de presseetiske retningslinjene.»

Klageren mener FB «ikke forstår eller vil forstå» klagens innhold. Klager skriver: «Det at en redaktør kan få venner og kjente til å komme med kommentarer på et innlegg for så å knytte til en polemisk hale er en meget aktuell problemstilling, selv om jeg ikke hevder at det nødvendigvis har forekommet i denne konkrete saken.»

1. Å gå umiddelbart ut med en polemisk replikk etter at innlegget ble publisert på Fredriksstads Blads nettavis f-b.no, er brudd på god presseskikk etter VVpl. Dette bekreftet PFU i uttalelsen i sak 287/16 så sent som på forrige møtet i PFU hvor Ny Tid felles på nettopp dette punktet.
2. En eventuell forhistorie på Facebook vedkommer ikke dette forholdet. Det er leserne av Fredrikstad Blads nettavis (f-b.no) isolert sett som dette forholdet gjelder.
3. En redaktør kan heller ikke imøtegå et leserinnlegg rettet mot avisen og publisert i avisen på sin «private» Facebookside for å komme seg unna de presseetiske normer. Leserinnlegget er i det aktuelle tilfellet rettet mot avisen, ikke redaktøren.
4. Det er et stadig voksende problem at Fredriksstad Blads sjefsredaktør angriper sine kritikere fra sin egen «private» Facebook-side. En redaktør er ingen privatperson i denne sammenhengen. Han leder en samfunnsinstitusjon og redaktørrollen er fullstendig sammenbundet med avisens samfunnsrolle. Rene Svendsen blander rollene når han går høyt på banen på sin egen Facebook-side, og det virker som han mener han kan ha et annet saklighetsnivå der, jf. de karakteristikkene han møter min kritikk med.
5. Redaktørens personlige ansvar er ensidig knyttet til avisens samfunnsrolle. Når redaktører tyr til egen Facebook-side med sterke utfall mot kritikk, blir rollene uklare.
6. Jeg holder fast på at Fredriksstad Blad har brutt god presseskikk ved umiddelbart å publisere en polemisk replikk mot mitt innlegg både i nettavisen og ved at redaktøren gikk ut mot meg på sin «private» Facebook-side.

«Jeg imøteser PFU's behandling av denne saken som jeg mener har stor prinsipiell betydning for hvordan presseetikk skal forvaltes av redaktører med bruk av stadig nye digitale/elektroniske plattformer. En avgjørelse i min disfavør vil i et sådant tilfelle undergrave hele begrunnelsen for punkt 4.15 siste setning, og gjøre den presseetiske normen til en illusjon.»

Fredriksstad Blad ønsker ikke å gå nærmere inn på hvorvidt en tekst som en redaktør publiserer på sin private Facebook-profil kan være gjenstand for en presseetisk vurdering av PFU, fordi avisen uansett mener at det ikke foreligger noen krenkelse av det presseetiske forbudet mot polemisk hale.

Avisen minner igjen om at leserinnlegget ble publisert klokken 14.41, og at redaktørens første kommentar ble publisert klokken 22.25, og da som et svar på kommentaren som da hadde kommet om leserinnlegget. Redaktøren postet innlegget på sin private Facebook-profil, klokken 22.30.

Når det gjelder klagers syn på redaktørens publiseringer på Facebook, tror FB at klager misforstår. I FBs påloggingsløsning for kommentarfelt kan man benytte FB som identifikasjon. Dette er en vanlig brukt metode for å forenkle pålogging, og oppretter ingen kontakt mellom innhold i kommentarfelt og vedkommende Facebook-profil (se vedlegg).